

Modernizácia technického a technologického vybavenia

OZNÁMENIE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

S e p t e m b e r 2015

I. Údaje o navrhovateľov

1. Názov (meno)

Vinárske závody Topoľčianky s.r.o.

2. Identifikačné číslo

18 047 181

3. Sídlo

Cintorínska 31, 951 93 Topoľčianky

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. arch. Pavol Lomen, Hornočermánska 1715/71D, 949 01 Nitra, tel.: +421948119077

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Ing. arch. Pavol Lomen, Hornočermánska 1715/71D, 949 01 Nitra, tel.: +421948119077

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

„Modernizácia technického a technologického vybavenia“

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

1. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

Kraj: Nitriansky
Okres: Zlaté Moravce
Obec: Topoľčianky
Katastrálne územie: Topoľčianky
Parcelné číslo: 2996/1 (zastavané plochy a nádvorja, intravilán)

2. Stručný opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy (záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky) a údajov o výstupoch (napríklad zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície)

Vinárske závody Topoľčianky patria k popredným producentom vín v Nitrianskej vinohradníckej oblasti s dlhodobými skúsenosťami a tradíciou. Spoločnosť bola založená v roku 1993, nadväzuje na úspešnú tradíciu a svoje výrobky predáva pod ochrannou známkou

„Château Topoľčianky“. Víno a kvalita sa rodí vo vinici, preto spoločnosť investuje veľkú časť finančných prostriedkov do vlastných vinohradov. Celkovo obhospodaruje 420 ha viníc v Nitrianskej a Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti. Podstatná časť bola revitalizovaná výsadbou nových mladých viníc, ktoré sa nachádzajú v špičkových polohách.

Z dôvodu modernizácie prevádzky a rozšírenia technológie na spracovanie vína sa investor rozhodol zakúpiť nové stroje a technológie na výrobu tichého aj šumivého vína.

Modernizácia prevádzky a rozšírenie technológie bude pozostávať z nákupu nasledovných položiek:

č.	popis	Názov položky
1.	Technika sklad	Vysokozdvíhací vozík elektrický
2.	Auto	Dodávka do 3500kg – 3 ks
3.	Auto	Nákladné auto 18T + box ferofoam + hydr. 1500kg
4.	Auto	Nákladné auto 12T + plachta + hydr. 1500kg
5.	Auto	Prívies ferofoam + hydraulika do 1500kg
6.	Technológia	Plnička pre tiché víno
7.	Technológia	Tunel na šumivé víno
8.	Technológia	Vymrazovanie klasika
9.	Technológia	Stroj Klasika
10.	Technológia	Stroj Klasika
11.	Technológia	Vyraďovačka
12.	Technológia	Obalovačka
13.	Technológia	Tlakové nádoby + miešadlá – 4 ks
14.	Technológia	Umývačka sudov (kegov)
15.	Technológia	Nádoby nová pivnica + plošiny
16.	Technológia	Vymrazovanie
17.	Technológia	Dubové sudy 5000 litrov – 14 ks
18.	Technológia	Barikové sudy 225 litrov – 100 ks
19.	Laboratórium	Laboratórne prístroje
20.	Laboratórium	Nábytok
21.	Stavba	Prestrešenie novej pivnice

Popis technologického postupu výroby vína

Dovezené hrozno je potrebné spracovať v deň jeho zberu, predíde sa tak zapareniu hrozna a pomnoženiu nežiaducej mikroflóry. Pred lisovaním hrozna je potrebné urobiť nasledovné činnosti: odzrňovanie, mletie, nakvášanie hrozna a získanie samotoku. Odzrňovanie hrozna nadobúda čoraz väčší význam. Zabráni extrakcii tých zložiek hrozna do muštu, ktoré majú negatívny vplyv na senzorické vlastnosti budúceho nápoja. Odzrnenie suroviny však spôsobí aj zhoršenie podmienok lisovania a určitú stratu muštu. Navyše v dôsledku ochudobnenia muštu o triesloviny dôjde k spomaleniu procesu čistenia vína. Mletie hrozna bude urobené spolu s odzrnením. Pri mletí hrozna dochádza k rozdrveniu bobule a prevzdušneniu rmutu. Mlecie zariadenie bude zostavené tak, aby sa bobule dostatočne rozomleli, ale aby nedošlo k porušeniu semien a strapín. Nedostatočne rozdrvené bobule znižujú výťažok muštu, porušenie semien a strapín zhoršuje kvalitu budúceho vína. Prevzdušnenie rmutu je dôležité na podporenie rozmnožovania kvasiniek na začiatku kvasenia, avšak zároveň podporuje činnosť oxidatívnych enzýmov. Mletie, odzrňovanie a prečerpávanie rmutu bude

na seba nadväzovať. Hrozno bude odzrňované mlynkoodzrňovačom. Nakvášanie hrozna sčiprečerpávanie rmutu bude na seba nadväzovať. Ohrevom rmutu je možné zintenzívniť proces extrakcie a zároveň inaktivovať oxidatívne enzýmy, ktoré spôsobujú hnednutie muštu a vína.

Lisovaním hrozna oddelíme kvapalinu od tuhých častíc, stupeň vylisovania závisí od stavu lisovaného rmutu a lisovacieho tlaku. Rýchlosť lisovania závisí od vlhkosti a stupňa rozdrvenia hrozna. Pri lisovaní hrozna je dôležitá i odroda viniča a stupeň jej zrelosti. Vylisovaním hrozna získame hroznový mušt, ktorý je vodným roztokom sacharidov, organických kyselín a ďalších zložiek, ako napríklad dusíkatých, fenolových, pektínových a minerálnych látok, enzýmov, vitamínov, prírodných farbív a aromatických látok. Kvalitu muštu určuje jeho cukornatosť. Mušt je potrebné ďalej upraviť –odkaliť, upraviť jeho cukornatosť a kyslosť. Odkalovaním muštu sa odstránia čiastočky, ktoré sa do muštu dostali počas predfermentačného spracovania hrozna. Mušt sa odkaluje ihneď po lisovaní alebo scedení, zásadne pred začatím kvasného procesu. Účelom úpravy kyslosti muštu je výroba vína, v ktorom je harmonický pomer medzi obsahom kyselín a ostatných jeho zložiek. Mušt a mladé červené víno budú následne prečerpávané do pivnice na dokvášanie. Alkoholové kvasenie hroznového muštu je zložitý mikrobiologicko-biochemický dej, ktorý formuje kvalitu dorábaného hroznového vína.

Vyzreté víno bude následne dopravené do fľaškovne, kde bude naplnené do fliaš.

Zároveň sa budú vyrábať šumivé vína, ktoré vznikajú sekundárnou fermentáciou hroznového vína. Na rozdiel od vín sytených je pôvod bubliniek oxidu uhličitého ušľachtilý. Tento plyn je popri etanole druhým hlavným produktom anaeróbnej glykolýzy. Oxid uhličitý (CO_2), ktorý vzniká v šumivom víne počas fermentácie, sa v ňom nachádza vo voľnej i viazanej forme. Ich vzájomný pomer je závislý od viacerých činiteľov. Schopnosť vína pohlcovať CO_2 sa vyjadruje koeficientom absorpcie. Hodnota tohto fyzikálno-chemického koeficientu závisí od teploty a zloženia vína. Čím nižšia je teplota, tým vyššia je hodnota absorpčného koeficientu. Čím vyšší je zasa obsah etanolu, tým menej oxidu uhličitého je vo víne rozpusteného. V závislosti od objemu cukru a zloženia expedičného likéru sa vyrobia so suché (do 15 g/l cukru), polosuché (15-40 g/l), polosladké (40-80 g/l) a sladké šumivé vína. Kritérium farebnosti šumivého vína je nezáväzná.

2.1 Zhodnotenie polohy a stavu staveniska

Situovanie a poloha projektu v danej lokalite vyplýva z požiadaviek navrhovateľa. Lokalita určená na výstavbu a prevádzku navrhovanej činnosti je vhodná z dôvodu blízkosti, dostatku a dostupnosti zdrojov vstupných surovín, dostatočnej vzdialenosti od obytných území a dobrou dopravnou napojenosťou. Zámerom navrhovateľa je modernizácie prevádzky a rozšírenia technológie na spracovanie vína hrozna vo Vinárskych závodoch Topoľčianky, s.r.o. v katastrálnom území Topoľčianky na parcelnom čísle 2996/5 a 2996/9 (intravilán).

2.2 Vykonané prieskumy

V predmetnej časti objektu boli vykonané nasledovne:

- obhliadka miesta stavby
- zápis - požiadavky investora

2.3 Príprava na výstavbu

Nakoľko sa jedná len o modernizáciu prevádzky a dokúpenie technológie nedôjde k budovaniu ďalších objektov, nie je potrebné zariadenie staveniska.

2.4 Objektové členenie stavby

Jedná sa o modernizáciu prevádzky a dokúpenie technológie v existujúcich objektoch – bez objektového členenia.

2.5 Predpokladaní dotknutí účastníci budúceho konania

Vinárske závody Topoľčianky s.r.o.

2.6 Požiadavky na dopravu

V súčasnosti má pozemok vlastnú prístupovú komunikáciu zhotovenú pre vjazd a výjazd motorových vozidiel, nie je potrebné riešiť dopravu.

2.7 Starostlivosť o životné prostredie

Zmena navrhovanej činnosti nebude mať významné negatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia a obyvateľov a ich zdravie. Navrhovaná činnosť je situovaná v blízkosti zastavaného územia obce, ktoré je už poznačené ľudskou činnosťou. Navrhované urbanistické, stavebné a prevádzkové riešenie je navrhnuté tak, aby zodpovedalo možnostiam navrhovaných plôch a zároveň splnilo svoj účel, pričom zohľadňuje existujúcu a navrhovanú zástavbu, morfológiu dotknutého územia, architektonický výraz objektov v danom území, trasy a kapacity prvkov technickej a dopravnej infraštruktúry a vinohradnícky charakter regiónu.

2.8 Celkové náklady

Náklady na realizáciu zámeru sa predpokladajú vo výške 1,9 mil. €

2.9 Starostlivosť o bezpečnosť práce a technických zariadení

Bezpečnostné predpisy počas výmeny technológie

Pri výmene technológie je potrebné dodržať pokyny dodávateľa jednotlivých technologických zariadení a všetky platné bezpečnostné predpisy. Sú to napr.:

- Predpisy o použiteľnosti strojných zariadení
- Predpisy o vplyve na životné prostredie
- Predpisy požiarnej ochrany
- Predpisy bezpečnosti práce

Bezpečnostné predpisy pre prevádzku

- Dodržiavať príslušne ustanovenia zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi a súvisiacich predpisov
- Vypracovať dokumenty, v ktorých budú popísané zásady bezpečného prevádzkovania Vykonávať pravidelnú revíziu technologických zariadení
- Vykonávať pravidelnú revíziu technologických zariadení
- Dodržiavať požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia na pracovisku podľa zákona č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia
- Vykonávať pravidelnú revíziu chladiacich zariadení
- Zhodnocovať alebo zneškodňovať odpady, ktoré vzniknú počas vykonávania navrhovanej činnosti prostredníctvom zmluvného odberu
- Zabezpečiť, aby nedochádzalo k úniku olejov a pohonných hmôt zo strojných zariadení a mechanizmov vhodnými technickými opatreniami a dodržiavaním zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách

2.10 Základná koncepcia požiarnej ochrany stavby

Existujúca prevádzka má riešenú požiarnu bezpečnosť stavby a má stanovený spôsob ochrany objektu pred vznikom požiaru a navrhnuté technické prostriedky na jeho zvládnutie.

2.11 Zariadenia civilnej obrany

Bez nárokov.

2.12 Určenie nových ochranných pásiem

Navrhovaný objekt sa nenachádza v žiadnom chránenom území a nijakým spôsobom ho neovplyvňuje.

2.13 Zemné práce

Nebudú.

2.14 Podzemná voda

Výmena strojných zariadení nemá žiadny vplyv na podzemnú vodu.

2.15 Kanalizácia

V procese výroby vznikajú a budú vznikať technologické odpadové vody, voda bude používaná najmä na oplachovanie výrobných zariadení. Množstvo vznikajúcich technologických odpadových vôd je minimálne, rovnako ako aj minimálne predpokladané znečistenie.

Existujúca prevádzka je odkanalizovaná až na ČOV Topoľčianky. Bez nárokov na novú splaškovú kanalizáciu.

2.16 Zásobovanie vodou

Existujúca prevádzka je zásobovaná pitnou vodou. Bez nárokov na vodovod.

2.17 Teplo a palivá

Bez nárokov.

2.18 Elektrická energia

Existujúca prevádzka je zásobovaná elektrickou energiou. Bez nárokov.

2.19 Vzduchotechnika

Bez nárokov.

2.20 Odpady

Odpady vznikajúce pri navrhovanej činnosti sú zatriedené podľa vyhlášky č. 284/2001 Z. z., ktorou sa vydáva Katalóg odpadov. Pôvodca odpadov musí pri nakladaní s odpadmi rešpektovať ustanovenia príslušnej legislatívy, predovšetkým zákon NR SR o odpadoch č. 223/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Vo fáze výmeny technologického zariadenia sa nepredpokladá s produkciou nebezpečného odpadu.

Vo fáze prevádzky bude nakladanie s odpadmi riešené v súlade s platnou legislatívou, kde základnými princípmi sú:

- Prevencia vzniku odpadov
- Zhodnocovanie odpadov
- Správne zneškodňovanie odpadov

Katalógové číslo 02 07 01 - odpady z mechanického spracovania surovín pri výrobe alkoholických nápojov. Budú vznikať pri odstrapinovaní, lisovaní hrozna, čistení muštu sedimentáciou hrubých kalov a pri filtrovaní mladého vína. Odpady sa budú zhromažďovať v osobitne vyčlenených nádobách, v ktorých sa budú priebežne odvážať.

Katalógové číslo 02 07 99 – kaly zo spracovania kvapalného odpadu v mieste jeho vzniku budú vznikať pri sedimentácii hrubých kalov a pri filtrovaní mladého vína. Sedimentačné kaly

sa budú zhromažďovať v osobitných kontajneroch na pozemku navrhovateľa, v ktorých bude umožnené kvasenie a po ukončení procesu budú prepravené na vypálenie. Vznikajúci CO₂ pri kvasení vína bude odsávaný z výrobných priestorov do vonkajšieho ovzdušia. Vínne sedimentačné kaly budú zhromažďované v osobitných kontajneroch a budú odvezené.

Katalógové číslo 15 01 07 – sklo bude vznikať v prevádzke plnenia fliaš vínom. Sklenené črepiny budú skladované v kontajneri a pravidelne odvážané na zhodnotenie.

Katalógové číslo 20 03 01 – zmesový komunálny odpad. Odpady sa budú zhromažďovať v jestvujúcom kontajneri a zneškodňovať odvozom na určenú skládku odpadov v rámci jestvujúceho systému likvidácie odpadov v prevádzke.

Vznikajúci odpad Navrhujeme vytriediť a odovzdať ho ako surovinu vhodnú k materiálovému zhodnoteniu odpadu podľa §17 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 310/2013 Z. z, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

2.21 Vonkajšie Osvetlenie

Predmetom projektu nie je riešenie vonkajšieho osvetlenia. Verejné plochy v blízkosti objektu sú osvetlené vonkajším osvetlením napojeným z objektu.

3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

Navrhovaná činnosť nepredstavuje žiadne riziko vzniku havárií, vzhľadom k tomu že sa jedná o skladovanie obalového materiálu na distribúciu a prepravu výrobkov firmy.

4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Navrhovaná činnosť – výmena technológie – nevyžaduje osobitné povolenie.

5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Zmena navrhovanej činnosti nebude mať vplyvy presahujúce štátne hranice.

6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí

Topoľčianky sa nachádzajú na území západného Slovenska. Podľa administratívneho členenia SR patrí obec do Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) a do okresu Zlaté Moravce. Na severe hraničia Topoľčianky s obcou Veľký Klíž (Trenčiansky samosprávny kraj) a s obcou Skýcov, na východe s obcou Hostie a s obcou Machulince, na juhu s obcou Žitavany a mestom Zlaté Moravce a na západe s obcami Hostovce a Žikava.

6.1. Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí posudzované územie do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska Panva, provincie Západopanónskej panvy, subprovincie Malá Dunajská Kotlina, oblasti Podunajská nížina a celku Podunajská pahorkatina a oddielu Žitavská niva. (Mazúr, E. Lukniš, in Atlas krajiny SR, 2002). Spád je

smerom k nive Hostianskeho potoka na západ. Sklonitosť terénu na území budúcej prevádzky dosahuje 0°.

6.2. Geologické pomery

Podľa IG mapy Slovenskej republiky patrí územie do regiónu neogénnych tektonických kleslín v oblasti vnútrokarpatských nížin – Podunajskej nížiny. Na geologickej stavbe širšieho okolia dotknutého územia sa podieľajú horniny kryštalinika a mezozoika pohoria Tribeč a Pohronskeho Inovca a sedimenty neogénu a kvartéru Nitrianskej pahorkatiny. Vo všeobecnosti je predpoklad, že predmetné záujmové územie je budované nivnými sedimentmi t. j.: vrstvou náplavových ílov a hĺn rôznych mocností. Neogén v podloží kvartéru je vyvinutý väčšinou v ílovitom vývoji, tvorený pestrofarebnými ílmi, slieňitými ílmi s polohami pieskov. Kvartér je reprezentovaný predovšetkým vrstvou najmladších holocénnych fluvialných sedimentov – ílovitých zemín, pod nimi prechod sedimentácie piesčitých zemín zahlinených, či zaílovaných. V súčasnosti sa na území okresu Zlaté Moravce nachádzajú a využívajú ložiská tehliarskej hliny s ročnou kapacitou ťažby cca 100 tis.m³ suroviny, perspektívne ložiská keramických surovín boli overené v širšom okolí (Kostoľany, Žikava), ložiská stavebného kameňa (Obyce, Kľačany, Hostie), rašeliny (Kostoľany, Nevidzany).

6.3. Ložiská nerastných surovín

V okolí posudzovanej lokality sa ložiská nerastných surovín nenachádzajú. Na území Topoľčianok a okolia sú zastúpené len energetické a nerudné suroviny. Nachádzajú sa prevažne v centrálnej a severovýchodnej časti okresu Zlaté Moravce. Zlaté Moravce majú surovinové zdroje pre tehliarsku výrobu, ťaží sa tu tehliarska hlina – Wienerberger slovenské tehelne a.s. V obci Čierne Kľačany vzdialenej cca 4 km od Zlatých Moraviec sa nachádzajú ložiská stavebného kameňa.

6.4. Pôdne pomery

Pôdny kryt je v súčasnosti podmienený a značne ovplyvňovaný abiotickými prírodnými faktormi. Niva Žitavy je predovšetkým tvorená a dominujú na nej fluvizeme glejové, hlboké, ťažké (ílovo-hlinité). V poľnohospodársky využívanom území prevažujú kvalitné hlboké hlinité hnedozeme.

6.5. Klimatické pomery

Podľa údajov v Atlase krajiny SR 2002 patrí záujmové územie do teplej oblasti, pričom prevažná južná časť patrí okrsku teplému, miene suchému s miernou zimou, a severná časť do okrsku teplého, mierne vlhkého s miernou zimou.

Priemerná ročná teplota v obci Topoľčianky za obdobie rokov 1986 - 2013 bola 10,3 °C, pričom práve roky 2012 a 2013 patrili z dlhodobého priemeru k tým teplejším. Priemer ročných zrážok za obdobie 1986-2013 bol síce 656,86 mm/m², ale tento údaj ovplyvnil mimoriadne daždivý rok 2013, kedy na území Topoľčianok spadlo až 812,8 mm/m² (Naše Topoľčianky, <http://www.topolcianky.sk/nase-topolcianky/>).

6.6. Hydrologické pomery

6.6.1. Povrchové vody

Topoľčianky hydrograficky zaradujeme do vrchovinnno-nížinnej oblasti, pričom pre vodné toky tohto územia je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku. Hlavným zdrojom vodnosti sú dažďové a snehové zrážky. Potoky majú vysokú vodnosť v mesiacoch február až apríl, najvyšší priemerný mesačný prietok býva nameraný v marci. Naopak v mesiaci september býva zaznamenaný najnižší priemerný mesačný prietok. Dominantná časť územia patrí prostredníctvom Hostianskeho potoka (vodný tok V. rádu) do povodia rieky Žitava (vodný tok IV. rádu), do ktorej sa vlieva ako pravostranný prítok až na území Zlatých Moraviec. V intraviláne obce sa do Hostianskeho potoka vlieva jeho pravostranný prítok

Leveš (vodný tok VI. rádu), ktorý so svojím pravostranným prítokom Topoľnicou (vodný tok VII. rádu) odvodňujú takmer 2/3 Topoľčianok. V južnej časti sa z pravej strany do Hostianskeho potoka vlieva ešte vodný tok VI. rádu – Jarky, ktorý so svojím ľavostranným prítokom Žikavkou (vodný tok VII. rádu) odvodňujú JZ časť územia. Malá časť územia na severe, Machova dolina - SZ od vrcholu Adamíková (553,4 m n.m.), patrí do povodia rieky Nitra (vodný tok III. rádu).

Rieka Žitava - najvýznamnejší ľavostranný prítok Nitry, je orientovaná severojužným smerom, pramení na severozápadných svahoch Pohronskeho Inovca vo výške okolo 625 m n. m., jej riečna sieť je vejárovitá. Vodný tok Žitava je v zmysle vyhlášky č. 211/2005 Z. z. vodohospodársky významným vodným tokom.

Priemerné mesačné a extrémne prietoky ($\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Tok: Žitava		Stanica: Vieska nad Žitavou				riečny kilometer 34,2							
Qm	1,34	1,30	4,64	1,76	0,64	0,65	0,49	0,41	0,37	0,59	1,02	3,34	1,38
Qmax 2009	26,39					Qmin 2009					0,296		
Qmax 1931-2009	71,60					Qmin 1931-2009					0,030		

Zdroj: SHMÚ

6.6.2. Podzemné vody

Na sledovanom území sa vyskytujú najväčšie zásoby podzemných vôd v neogénnych sedimentoch - hydrogeologický región „neogén Žitavskej pahorkatiny“ (Malík, Švasta, 2002), kde sa vyskytujú zásoby artézskej podzemnej vody. V kvartérnych fluvialných sedimentoch sa v nive vodných tokov podzemná voda vyskytuje v hĺbke 2-3 m (Bátora, Zaťko, red., 1998). V mezozoiku a kryštaliniku Tribeča sa vyskytujú obmedzené zásoby podzemnej vody s plytkým obehom. Podzemná voda je v tejto oblasti väčšinou mäkká s obsahom agresívneho CO_2 . Podľa typu priepustnosti horninového prostredia rozlišujeme na území obce Topoľčianky 3 typy priepustnosti. Vo fluvialných, proluviálnych a deluviálnych sedimentoch Žitavskej nivy a pahorkatiny dominuje medzizrnová priepustnosť, v strednej časti – Sýkorovo – prevládajú horniny s medzizrnovo-puklinovou priepustnosťou a pre severnú časť – kryštalinikum a mezozoikum Tribeča je charakteristická krasová a krasovo-puklinová priepustnosť (<http://mapserver.geology.sk/hydrogeol/>). Z dôvodu využívania vodných zdrojov v sledovanom území je dôležitý fakt, že najjužnejšia časť, vrátane intravilánu obce, má kvalitu podzemnej vody triedy B (podzemné vody veľmi dobrej kvality, typické sú nízke hodnoty tvrdosti vody a celkovej mineralizácie (odraz nízkej efektivity mineralizačných procesov), po jednoduchej úprave vhodné pre pitné účely). Podzemná voda v strednej časti obce sa radí do triedy A (podzemné vody najlepšej triedy kvality, po jednoduchej úprave vhodné pre pitné účely), s výnimkou úzkeho pruhu (smer Z – V) medzi miestnymi časťami Sýkorovo a Rakytovo (trieda E - podzemné vody so zhoršenou kvalitou, charakteristické sú predovšetkým nadlimitné koncentrácie dusičnanov z poľnohospodárskej činnosti).

6.6.3. Minerálne a geotermálne vody

Špecifickou pozoruhodnosťou obce je v roku 1983 navŕtaný geotermálny vrt do hĺbky 500 m s označením KD-1 v lokalite Golgota v smere na Hostie. V súčasnosti sa nevyužíva.

6.6.4. Vodohospodársky chránené územia

Priamo v hodnotenom území sa nenachádza žiadne vodohospodársky chránené územie alebo ochranné pásmo iného vodného zdroja ani žiadny vodný tok alebo vodná plocha. Navrhovaná lokalita pre realizáciu navrhovanej činnosti predstavuje v súčasnosti z vodohospodárskeho hľadiska územie bez možnosti významného využívania podzemných vôd.

6.7. Krajina, chránené územia, ÚSES

Krajina

Reliéf územia obce Topoľčianky vytvára mierne členitá Žitavská pahorkatina, ktorá postupne prechádza do Pohronského Inovca. Krajina je stabilná s obrazom príslušným k jej funkčnému určeniu. Širším dotknutým územím predpokladaného zámeru sú predovšetkým sídelné útvary Zlaté Moravce, Žitavany a Topoľčianky, ktoré budú znášať vplyvy dotknutej prevádzky. V krajinnom obraze dotknutého územia a jeho okolia prevažujú človekom vytvorené alebo modifikované prvky, ktoré spolu vytvárajú obrazu o súčasnom využití územia. Najväčšiu plochu zaberá poľnohospodárska pôda. Menším podielom sú zastúpené iné kultúry (záhrady, ovocné sady, trvalé trávne porasty), v širšom okolí lesy. Priamo dotknuté územie, ktoré je predmetom zámeru sa nachádza na okraji juhovýchodnej časti v extraviláne mesta. Územie je mimo obytnej zóny a je dobre prístupné cestnou dopravou.

Krajinový obraz

Urbánny komplex navrhovaného územia zahŕňa sídelnú zástavbu Zlaté Moravce, Žitavany, Topoľčianky a priemyselné, obchodné a dopravné areály v rámci Zlatých Moraviec. Dopravná štruktúra je rozvinutá na nivnej časti územia. K športovo - rekreačným areálom patria športové ihriská hlavne zamerané na dostihové športy a cykloturistiku, záhradkárске osady, vinice a pod. Komunikačný a produktovodný komplex predstavuje líniové dopravné prvky (cesty, železnica) a produktovody (plynovod, elektrické vedenia, vodovod, kanalizačný zberač). Poľnohospodársky komplex tvorí orná pôda v celom území vo veľkoblokovej štruktúre, záhumienky a menšie polia, trvalé trávne porasty rôzneho charakteru a druhového zloženia, menšie sady, prídumové záhrady a pod. Lesohospodársky komplex tvoria lesné komplexy v širšom okolí, plniace všetky základné funkcie, aké lesy plniť môžu a majú.

Vodné prvky zahŕňajú vlastný tok Žitavy a jej prítoky. Všetky toky sú dosť atakované ľudskou činnosťou a kvalita vody v nich je podmienená charakterom poľnohospodárskeho využitia okolia tokov, vplyvmi vyplývajúcimi z priemyslu a celkovej situácii v území. Vegetačné štruktúrne prvky – najväčšiu časť predstavujú prvky nelesnej stromovej a rovinnej vegetácie, hlavne pobrežné drevinové súvislé spoločenstvá alebo pobrežné drevinné medzernaté spoločenstvá. Významnejšie trávne mokradné spoločenstvá sa nachádzajú na nive Žitavy alebo v okolí jej prítokov.

Chránené územia

Záujmové územie nezasahuje do žiadneho legislatívneho chráneného územia spadajúceho do II. a vyššieho stupňa ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a taktiež nezasahuje do sústavy chránených území NATURA 2000.

V širšom záujmovom území sú chránené územia:

Chránený areál (CHA) Arborétum Mlyňany
CHA Park v Topoľčiankach
CHA Topoľčianska zubria zvernica
CHA Kostolianske lúky
CHA Park v Beladiciach
CHA Park Janka Kráľa v Zlatých Moravciach
CHA Park v Pustom Chotári

Územný systém ekologickej stability

Koeficient ekologickej stability (KES) tohto územia sa pohybuje v rozmedzí 0,9 – 2,89 čo predstavuje kategóriu – harmonická krajina. Na území katastra sa nachádzajú dva lokálne biokoridory: rieka Žitava a lesný masív Pohronského Inovca. Tieto biokoridory predstavujú hlavnú migračnú cestu medzi oblasťami nadregionálneho a regionálneho ekologického významu. V širšom okolí, v dostatočnej vzdialenosti od záujmového územia, sa nachádzajú nasledovné prvky ÚSES:

- Zoborské vrchy – Trábeč – nadregionálny biokoridor, prepájajúci nadregionálne biocentrá a ďalšie biotopy Trábeča,

- Rieka Žitava – nadregionálny biokoridor, prepája biotopy Žitavskej pahorkatiny s biotopmi pohorí Pohronský Inovec a Vtáčnik,
- Patianska cerina – Včelár – Vtáčnik – nadregionálny biokoridor, prechádza cez xerothermné biocentrá JZ svahov Pohronského Inovca a napája sa na biocentrá Vtáčnika,
- Obyce – regionálne biocentrum, významné lesné spoločenstvá dubín s typickou faunou,
- Hostiansky potok – regionálny biokoridor, tvorí súčasť biokoridorov povodia Žitavy – jedná sa o hydricko-terestrické biokoridory, prepájajúce biocentrá Žitavskej pahorkatiny s biocentrami pohorí Pohronský Inovec a Vtáčnik.

6.8. Biota

6.8.1. Flóra

Fytogeograficky patrí predmetné územie do oblasti Panónskej flóry obvodu eupanónskej xerothermnej flóry zastúpenej v prevažnej miere teplomilnými druhmi. Alúviá riek sú porastené lužnými lesmi na naplaveninách vodných tokov. V súčasnosti sú zachované už len vo forme fragmentu. Prevažná časť týchto porastov je v súčasnosti poľnohospodársky využívaná. Potenciálna prirodzená vegetácia v dotknutom území a jeho širšom okolí:

- lužné lesy podhorské a horské (Alnenion glutinoso-incane) – združuje pobrežné jelšové a jaseňovo jelšové lužné lesy. Jedná sa o lesné spoločenstvá na fluviálnych sedimentoch v údolných nivách potokov a riek.
- dubovo- cerové lesy (Quercum petraeae-cerris) – xerothermné dubové lesy na alkalických podložiach
- dubovo nátržníkové lesy (Potentillo albae-Quercion) – dubové lesy na plošinách a miernych sklonoch pahorkatín s príkrovmi sprašových hĺn a ílov, zväčša na neogénnych útvaroch - dubové kyslomilné lesy (Genisto germanicae-Quercion dalechampii) – sú paralelou so spoločenstvami zväzu Quercionpubescinti-petraeae na kyslých podložiach.
- bukové lesy kvetnaté (Eu-Faginion) – mezotrofné spoločenstvá s prevahou buka, rozšírené v nižších polohách.
- dubovo-hrabové lesy karpatské
- dubovo-hrabové lesy panónske (Quercorobori - Carpenenion betuli) v najteplejších oblastiach.

Zámocký park v Topolčianky

Umelé vytvorený zámocký park v Topolčiankach mal pôvodne rozlohu 60 hektárov. Polovica má dnes charakter lesa, aj keď parková výsadba je aj v týchto miestach stále evidentná prítomnosťou cudzích nezvyčajných drevín. Stromy dal pravdepodobne vysadiť v rokoch 1800 až 1820 Ján Nepomuk Keglevič.

Zdroj: <http://kussova.blog.sme.sk/c/354802/Zamocky-park-v-Topolciankach.html>

Park, dnes upravený na 30,65 hektára, bol v roku 1982 vyhlásený za chránenú prírodnú pamiatku a od roku 1996 je zaradený do zoznamu chránených areálov so štvrtým stupňom ochrany. Park je unikátny najmä druhovým bohatstvom drevín. Nachádza sa v ňom približne 300 taxónov drevín, z toho 80 taxónov ihličnatých a 190 taxónov listnatých drevín. V roku 2007 bol v parku vybudovaný náučný chodník s vyznačením 50 druhov významných drevín, ktoré však vandali zničili. Trasa vybudovaného náučného chodníka bola v roku 2012 predĺžená a počet označených drevín vzrástol na 71.

6.8.2. Fauna

Zoogeograficky podľa členenia Slovenska patrí spomínané územie do provincie Karpaty oblasti Vnútrokarpatské zníženy, obvodu juhoslovenského, okrsku dunajského, podokrsku pahorkatinového. V dotknutom území a v jeho bezprostrednom okolí sa nachádzajú výlučne antropogénne biotopy, ako nepôvodné sekundárne biotopy, ktoré nahradili pôvodné spoločenstvá. Vznikajú postupne ako dôsledok zámernej činnosti človeka, často ako neželaný produkt jeho aktivít. Charakter živočíšnych spoločenstiev je teda typicky mestský s výraznou prevahou synantropných druhov s nízkou druhovou diverzitou a abundanciou. Ich výskyt je viazaný na mestskú a záhradnú zeleň, plevelné plochy ako aj okolitú poľnohospodársku kultúrnu krajinu.

6.9. Obyvateľstvo

Obec Topoľčianky podľa počtu obyvateľov patrí k veľkým obciam Slovenska s počtom obyvateľov 2 705 (r. 2014). Z toho bolo 1333 mužov a 1372 žien. Koncentruje 6,60 % obyvateľov okresu Zlaté Moravce. Ľudnatosť obce dosahuje vyššiu hustotu obyvateľov na 1 km² (103 obyvateľov na km²), ktorá je výrazne nad priemerom okresu Zlaté Moravce (79 obyv./km²). Ľudnatosť obce je tiež nižšia ako je priemerná hodnota Slovenska (111 obyvateľov/km²).

Základné demografické ukazovatele obce Topoľčianky sú dokumentované v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka: Základné demografické ukazovatele obce Topoľčianky

Obec	Plocha v km ²	Počet obyvateľov					Hustota obyv. na km ² v roku 2014
		2010	2011	2012	2013	2014	
Topoľčianky	26,32	1 825	2 766	2 751	2 721	2 705	103
Okres ZM	521,17	42 599	41 410	41 348	41 251	41 189	79
NSK	6 343,72	705 193	689 938	688 982	686 662	685 792	108
SR	49 036,13	5 431 024	5 398 384	5 407 579	5 399 333	5 418 649	111

Zdroj: <http://statdat.statistics.sk/>

Pri analýze ľudských zdrojov je dôležité sledovať vekovú štruktúru populácie. Tvoria ju tri základné skupiny. Najpočetnejšia skupina obyvateľstva je obyvateľstvo v produktívnom veku (15-64), ktoré dosahuje viac ako polovicu populácie obce (70,16 % v r. 2013). Predproduktívnu zložku obyvateľstva tvoria deti do 15 rokov, ktoré sa na celkovej populácii obce podieľajú 12,31 %. Obyvateľstvo v poproduktívnom veku (65 a viac rokov) dosahuje podiel 17,53 %. Práve porovnanie posledných dvoch skupín obyvateľstva poukazuje na mierne regresívny typ populácie, ktorý sa môže postupne prehĺbovať, ak nedôjde k vytvoreniu dostatočnej základne pre stabilitu resp. pritiahnutie mladého obyvateľstva do obce napr. zlepšením individuálnej bytovej výstavby, infraštruktúry, vytvorením nových pracovných

príležitosti. Populácia obce je staršia ako je priemerná populácia okresu Zlaté Moravce, Nitrianskeho samosprávneho kraja a Slovenska.

Tabuľka: Štruktúra obyvateľstva obce Topoľčianky podľa pohlavia v r. 2007 a 2013

Obec	rok	Predproduktívny vek		Produktívny vek		Poproduktívny vek		Priemerný vek
		počet	%	počet	%	počet	%	
Topoľčianky	2007	360	12,53	1 793	62,39	721	25,09	40,89
	2008	338	11,89	1 784	62,77	720	25,33	41,08
	2009	331	11,64	1765	62,06	748	26,30	41,44
	2010	332	11,70	1 740	61,31	766	26,99	41,72
	2011	341	12,33	1965	71,04	460	16,63	42,08
	2012	339	12,32	1946	70,74	466	16,94	42,38
	2013	335	12,31	1909	70,16	477	17,53	42,74
okres ZM	2013	5401	13,09	29456	71,41	6394	15,50	41,23
NSK	2013	91989	13,40	493101	71,81	101572	14,79	41,09
Slovensko	2013	829925	15,32	3852888	71,41	733136	13,45	40,57

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2014

Z hľadiska religióznej štruktúry je obyvateľstvo obce Topoľčianky takmer homogénne. Dominuje rímsko-katolícke vyznanie, ku ktorému sa hlásilo 86,17 % obyvateľov obce. Bez vyznania a nezistené vierovyznanie je u 4,0 % obyvateľov obce. K inému náboženstvu sa hlásilo 0,58 % obyvateľov.

6.10. Sídla, kultúrohistorické hodnoty územia

Topoľčianky sa nachádzajú na území západného Slovenska. Podľa administratívneho členenia SR patrí obec do Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) a do okresu Zlaté Moravce. Obec je tvorená jedným katastrálnym územím o rozlohe 2632,6 ha. Na severe hraničia Topoľčianky s obcou Veľký Klíž (Trenčiansky samosprávny kraj) a s obcou Skýcov (NSK), na východe s obcou Hostie a s obcou Machulince, na juhu s obcou Žitavany a mestom Zlaté Moravce a na západe s obcami Hostšovce a Žikava.

Obec má výhodnú polohu nielen v rámci okresu ale aj kraja. Okresné mesto Zlaté Moravce je od stredu obce vzdialené necelé 4 km na juh a krajské mesto Nitra cca 35 km na juhozápad.

Obec Topoľčianky a jej priľahlé prostredie poskytujú veľmi vhodné podmienky pre rozvoj cestovného ruchu. Okolité krajina poskytuje množstvo príležitostí na rekreáciu, pešiu turistiku, cykloturistiku, hipoturistiku ako i iné jej formy. Pre pešiu turistiku sa dajú veľmi dobre využiť krásy a zákutia blízkych pohorí Trábeča a Pohronského Inovca, ako aj atraktívne miesta pod ich úpäťami. Cykloturisti môžu tiež po vyznačenej regionálnej trase navštíviť pamätihodnosti i zaujímavé miesta v regióne s tým, že tieto trasy nadväzujú na cyklistické cesty v susedných regiónoch. Lesy Trábeča a Pohronského Inovca sú vyhľadávanými aj záujemcami o lov. Žije v nich dostatok rôznorodej poľovnej zveri s veľkou trofejnou hodnotou. V tejto oblasti vyniká zvernica v Topoľčiankach, ktorá slúži ako reprezentačný poľovný revír. Neďaleko obce sa nachádza jedinečná zubria obora, v ktorej žije zubor európsky.

Poznávací turizmus využíva komplex pamiatkových objektov a prírodných krás, ku ktorým patria:

- Anglický zámocký park v Topoľčiankach, ktorý patrí svojim dendrologickým krajinárskym a architektonickým významom k najhodnotnejším na Slovensku. Park Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Topoľčianky na roky 2014 – 2020 35 má rozlohu 40 ha. Prvé stromy vysadili na začiatku 19. storočia a ich skladba ihličnanov, listnáčov a krovín je zostavená tak, že po celý rok vytvára farebné kontrasty. Pred kolkárňou bývalo malé rozárium. V dodnes fungujúcom skleníku vybudovanom v neogotickom slohu sa pestovali exotické rastliny, v zimnom období tu uchovávali črepníkové kvety a teplomilné rastliny. Najstarším stromom, v južnej časti parku pred kaštieľom, je pyramídálny dub, ktorý má okolo 200 rokov. V parku s

množstvom exotických drevín sa nachádzajú tri impozantné aleje: alej pagaštana konského pri areáli Národného žrebčína, k poľovníckemu zámku vedie alej javorovca jaseňolistého a od veľkého skleníka smerom do parku sa tiahne mohutne pôsobiaca alej červenolistých bukov. Zvláštnosťou je i dômyselne vybudovaný vodný systém, ktorý z horného veľkého rybníka povrchovými kanálmi napája jednotlivé jazierka, druhý režim z podzemného rezervoára pri hornom rybníku s trojmetrovým spádom cez podzemné vodovodné potrubie zabezpečuje činnosť fontán v jazierkach a pri skleníku. Súčasťou parku je aj zrúcanina starého mlyna, ktorý bol postavený v 17. storočí ako obranná pevnosť. Neďaleko stojí aj jaskynka, v ktorej ukryli mariánsku Madonu, aby ju ochránili od zničenia v revolučných rokoch 1848 – 49. Park bol vyhlásený za chránenú prírodnú pamiatku.

- Poľovnícky zámoček nachádzajúci sa v parku, ktorý slúži pre ubytovanie poľovníckych hostí.
- Národný žrebčín s výcvikovým strediskom jazdenia, dostihovou dráhou, jazdiarňou a parkúrom.
- Farský barokový kostol na Vášku dal postaviť gróf Karol Keglevich a bol ukončený v roku 1784 podľa projektov bratislavského architekta Melchiora Hefeleho v barokovom slohu. Zasvätili ho sv. Kataríne Alexandrijskej, ktorej obraz visí nad hlavným oltárom. Okrem vzácnych malieb a bohatej výzdoby sa tu nachádza aj mramorový reliéf Jána Topoľčianskeho – Turkobijcu a náhrobné tabule grófa Karola Keglevicha a Adely Zichyovej. Pod kostolom sa nachádza rodinná hrobka Keglevichovcov v počte 45 miest, z ktorých 18 je zabudovaných. Vo veži kostola umiestnili 5 zvonov. Budova Farského úradu má architektonicky hodnotnú fasádu.
- Pomník, venovaný padlým v prvej i druhej svetovej vojne, stojí od roku 1947 na pravej strane pred mostom umožňujúcim vjazd do parku. Na mramorových tabuliach je vyrytých 44 mien rodákov z Topoľčianok.
- V strede obce sa zase nachádza pomník partizánom – Francúzovi René Oranovi a Holanďanovi Johannesovi Kornéliovi Blumovi, ktorých nemeckí nacisti obesili na lipe v januári 1945. Na dome takmer oproti je pamätná tabuľa miestnemu rodákovi Štefanovi Čepčekovi, autorovi kníh *Madony a terče*, *Zámorská balada* a *Topoľčianky*.
- Hipologické múzeum koní, založené v roku 1981, v ktorom sa nachádza obrazová a textová dokumentácia o pôvode a chove koní: nónius, anglický plnokrvník, arabský Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Topoľčianky na roky 2014 – 2020 36 kôň, lipican, hucul a angloarab. Zbierka obsahuje aj makety chovateľských stredísk mimo obce – Rybník, Breziny, Hostie a expozíciu kočiarov a postrojov.
- Etnografické múzeum, v ktorom sú uchované kroje, pracovné nástroje a iné životné potreby miestneho obyvateľstva.
- V okolí Topoľčianok – zubria obora, zrúcanina hradu Hrušov, partizánska obec Skýcov, Arborétum Mlyňany, kláštor v Hronskom Beňadiku, kostolík sv. Juraja v Kostofanoch pod Tríbečom, park Miggaziovcov v Zlatých Moravciach a iné prítiažlivé miesta.
- Klasicisticko – renesančný zámok v Topoľčiankach, ktorý bol v roku 1970 vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Pôvodne neskorogotická pevnosť z 15. – 16. storočia bola renesančne prestavaná v roku 1662, v polovici 18. storočia čiastočne barokizovaná, klasicisticky rozšírená v roku 1830. Tak ako sa menili jeho majitelia, menil sa i jeho vzhľad. Pôvodne postavený vodný hrad patril rodu Topoľčianskych. V 17. storočí sa stal majiteľom gróf Ladislav Rákoczy a následne až do roku 1890 ho vlastnil rod Keglevichovcov. V roku 1890 ho odkúpil arciknieža Ľudovít Karol Habsburgský. V roku 1918 sa zámok stal majetkom štátu a po roku 1923 aj letným sídlom prezidentov. V súčasnosti jeho časť slúži ako hotel. V jeho južnej strane je zriadené múzeum historického nábytku, obrazov a zbraní a nachádza sa tu druhá najväčšia knižnica na Slovensku.

6.11. Infraštruktúra

Hlavné komunikačné spojenie obce zabezpečuje štátna cesta II/511 v smere Zlaté Moravce – Skýcov - Veľké Uherce, ktorá spája Požitavie (cestu I/65, resp. R1) s Ponitím (cesta I/64). V širšom meradle cesta II/511 vytvára spojnicu južného Slovenska s Hornonitrianskou kotlinou a vedie prakticky centrom obce, kde spolu s miestnymi cestami tvorí komunikačnú kostru obce. Táto cesta tvorí zároveň aj spojnicu s okresným mestom Zlaté Moravce, ktoré leží približne 3,5 km na juh od obce, a ďalej vo vzdialenosti približne 6 km ju napája na cestu medzinárodného významu E571.

Na hore uvedenú hlavnú dopravnú kostru obce sú napojené cesty, ktoré umožňujú cestné spojenie s okolitými obcami a územiami, konkrétne:

- cesta III. triedy č. III/5112 zabezpečuje prepojenie obce s obcou Machulince, v ktorej je aj ukončená; prakticky tvorí spojnicu ciest II/511 a III/5114,
- cesta III. triedy č. III/5113 zabezpečuje prepojenie obce s obcou Hostie, kde je aj ukončená; časť tejto komunikácie by v budúcnosti mala slúžiť ako súčasť východného obchvatu obce,
- cesta III. triedy č. III/06441 zabezpečuje prepojenie obce s obcami Žikava, Lovce a Host'ovce, pričom cez Host'ovce je možné napojiť sa na komunikácie, ktoré ju spoja s obcami Podtrábečského regiónu.

Okrem cestnej dopravy je v obci železničná trať, ktorá prichádza od Zlatých Moraviec a je ukončená v obci. Služí len pre nákladnú dopravu. Má štyri dopravné koľaje a jednu manipulačnú. Z dôvodu rozširujúceho sa turistického ruchu by bolo vhodné zabezpečiť železničné spojenie so Zlatými Moravcami aj pre osobnú dopravu.

6.12. Technická Infraštruktúra

Obec Topoľčianky je zásobovaná elektrickou energiou z 100/22 kV transformátorovej stanice Zlaté Moravce, z ktorej vedú vzdušné 22 kV vedenia k jednotlivým trafostaniciam umiestneným v obci. Rekonštrukcia elektrických rozvodov je realizovaná postupne podľa potreby. V obci je inštalovaných 17 transformátorov na stabilizáciu napätia.

V rokoch 1986-89 bola celá obec plynofikovaná. Plynovodná sieť má dĺžku 13 km. Plynofikácia mala pozitívny vplyv najmä na stav životného prostredia v obci. Došlo k zníženiu tvorby tuhého komunálneho odpadu – popola. Ďalším efektom bolo zvýšenie kvality ovzdušia, pretože pri vykurovaní zemným plynom nevzniká toľko škodlivín, ako je tomu pri spaľovaní iných fosílnych palív, najmä uhlí. Najväčší odber plynu zabezpečujú drobní odberatelia v domácnostiach a nie malý odber majú aj miestni podnikatelia. V obci bol v roku 1940 vybudovaný verejný vodovod, ktorý zásoboval časť obce. Postupne boli vybudované dve samostatné siete, čo bolo spôsobené nedostatkom pitnej vody z jedného zdroja. Tento stav pretrváva prakticky dodnes napriek tomu, že obec je napojená diaľkovodom od roku 2000 na vodné zdroje z oblasti Gabčíkova (Žitný ostrov). Týmto napojením sa získala dostatočná kapacita privádzanej vody aj s adekvátnou rezervou na vybudovanie ďalších odberných miest pre dlhodobú potrebu obce, ako aj jej prípadný intenzívny rozvoj.

Obec v dĺžke 5,1 km je odkanalizovaná a splaškové vody sú odvádzané do miestnej ČOV, kde dochádza k intenzívnemu čisteniu tak, aby vypúšťané vody spĺňali príslušné normy a kritériá. ČOV bola sprevádzkovaná v roku 2003 a je umiestnená za obcou v blízkosti Hostianskeho potoka, do ktorého je urobené vyústenie prečistených vôd. V neodkanalizovanej časti obce sú odpadové vody zachytávané do žump a následne zvážané špecializovanou technikou patriacej obci na miestnu čističku. Odkanalizovanie obce je podmienené dostatkom finančných zdrojov, preto sa obec uchádza o rôzne granty s cieľom dohotoviť dielo tak, aby celá obec bola odkanalizovaná a bolo zabezpečené čistenie splaškových vôd na požadovanej úrovni. Na úspešné zakončenie odkanalizovania obce je potrebné vybudovať kanalizáciu približne v dĺžke 8 km. Pre ekonomickú efektívnosť pri budovaní a prevádzke kanalizácie a následného čistenia odpadových vôd sa uvažuje, že stoková sieť z obce bude prepojená na stokovú sieť v Zlatých Moravciach s vyústením do ČOV v tomto meste. Tým by sa ušetrili značné finančné prostriedky potrebné na prevádzku diela.

Obcou Topoľčianky prechádzajú diaľkové a spojovacie telefónne vedenia. Prenos údajov je zabezpečovaný digitálnou ústredňou umiestnenou v budove miestnej pošty. Telefónna sieť vyhovuje súčasným požiadavkám, a pretože obec je napojená na optické vedenie, je do budúcnosti zabezpečené, aby mohla využívať moderné spôsoby prenosu informácií. V súčasnosti sa na internet môžu napojiť tak podnikatelia, ako aj domácnosti. Územie obce je pokryté aj signálom sietí mobilných operátorov.

6.13. Priemysel a poľnohospodárstvo

Hospodárske aktivity v obci Topoľčianky sú podmienené existenciou správy Lesy Topoľčianky, historickým chovom koní a vinárskou oblasťou.

K najvýznamnejším zamestnávateľom v obci patria Lesy SR – Odštepny závod Topoľčianky. V súčasnosti hospodária na výmere 32 429 ha lesného pôdneho fondu. Ďalšími významnými zamestnávateľmi sú Vinárske závody Topoľčianky, s.r.o., Národný žrebčín Topoľčianky, JMF Zámok Topoľčianky.

Poľnohospodárska výroba je zastúpená poľnohospodárskym družstvom Agrok s.r.o. – poľnohospodárske družstvo. Menšie pracovné príležitosti poskytujú autoservis a prenájom vozíkov.

Priemyselná výroba okrem Vinárskych závodov Topoľčianky v obci je zastúpená menšími firmami na spracovanie dreva, napr. Drevoprim Slovakia zameraná na piliarsku výrobu. K 31.8.2014 v obci Topoľčianky existovalo a prevádzkalo ekonomickú činnosť 82 subjektov všetkých sektorov hospodárstva, čo považujeme za veľmi dobrý stav a výsledok doterajšieho manažmentu obce.

6.14. Súčasný stav kvality životného prostredia

Ovzdušie Topoľčianok vykazuje mierne znečistenie dvomi základnými znečisťujúcimi látkami – SO₂ a PM₁₀ (tuhé častice), minimálne znečistenie v prípade CO a NO_x. V obci sa nenachádza žiadny významný stacionárny zdroj znečistenia. Zvýšená je prašnosť ako aj hlučnosť pozdĺž Hlavnej ulice (cesta II. triedy II/511) spôsobená mobilnými zdrojmi znečistenia ovzdušia, aj keď sa situácia v poslednom období zlepšila výlukou nákladnej dopravy. Ku kvalite ovzdušia prispieva aj fakt, že obec je plynofikovaná. V obci sa nachádza 7 stredných stacionárnych zdrojov znečistenia ovzdušia (4 kotolne na zemný plyn, 1 kotolňa na tuhé palivo, čistiareň odpadových vôd, chov hospodárskych zvierat).

I keď sa z hľadiska kvality povrchových vôd nenachádza v obci monitorovaný vodný tok, možno konštatovať, že najmä Hostiansky potok s prítokom Leveš tvoria povrchový zdroj vody v obci a sú súčasne aj recipientom. Obidva toky sú upravované na základe vodohospodárskych, ekologických ako aj estetických požiadaviek. Podľa stupňa kontaminácie podzemných vôd sa zásoby v obci radia do 1. až 3. triedy (z celkových 5), pričom do 1. a 2. triedy s najnižšou kontamináciou patrí až 76 % podzemných vodných zdrojov (BEISS, <http://www.beiss.sk/>). Verejným vodovodom, ktorého prevádzkovateľom je

Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., je zásobovaných cca 97 % obyvateľstva, pričom vodnými zdrojmi sú Obyce a Gabčíkovo. Na kanalizáciu je momentálne napojených len 20,7 % obyvateľstva, ale v súčasnosti prebieha jej dobudovanie (v rámci budovania kanalizácie a ČOV Zlaté Moravce). V septembri 2015 by malo byť napojených cca 87 % domácností.

Skutočnosť, že Topoľčianky vykazujú 58,3 % lesnatosť, sa odráža aj v priaznivom stave pôd. 28,98 % pôd patrí z hľadiska kontaminácie pôd do 1. triedy – relatívne čisté pôdy a zvyšok pôd patrí do 2. triedy – nekontaminované pôdy, resp. mierne kontaminované. Priaznivý stav je aj pri veternej erózii, pretože poľnohospodárska pôda v obci nevykazuje žiadne znaky veternej erózie. Nepriaznivejšia situácia je v rámci postihnutia poľnohospodárskej pôdy vodnou eróziou, takmer 60 % poľnohospodárskej pôdy je bez erózie a necelých 38 % je postihnutých slabou až strednou eróziou a 2 % sú postihnuté silnou vodnou eróziou (BEISS, <http://www.beiss.sk/>). Eróziou sú postihnuté najmä lokality Kopaničky, Martoňová, Nad hájom a Priehradky (Územný plán obce Topoľčianky, 2004).

Horninové prostredie Topoľčianok vykazuje stredné radónové riziko (BEISS, <http://www.beiss.sk/>). Malou časťou zasahuje do obce chránené ložiskové územie nerastov - Hostie I. – dolomity-dolomitické piesky (JZ od vrcholu Skalka 488 m n.m.) (Evidencia chránených ložiskových území, 2014).

Obec vyprodukovala v roku 2013 806,15 t komunálneho odpadu, ktorý tvoril 79 % z celkového odpadu. Oproti minulým rokom sa zvýšila produkcia biologicky rozložiteľného odpadu (z 51,05 t v roku 2012 na 145,49 t v roku 2013). Obyvatelia Topoľčianok majú zabezpečený odvoz komunálneho odpadu 1x týždenne (v súčasnosti zabezpečujú Technické služby mesta Zlaté Moravce) a realizuje sa aj separovaný zber papiera, plastov, skla, textilu, batérií, elektroodpadu a i.

Environmentálnym rizikom je blízkosť Jadrovej elektrárne Mochovce (obec sa nachádza v pásme B – do 20 km od elektrárne).

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických

Pri realizácii a prevádzkovaní navrhovanej činnosti „Rozšírenie technológie na spracovanie vína“ zariadenie na spracovanie vína“ nie je predpoklad negatívneho vplyvu na súčasný stav životného prostredia, vrátane zdravia ľudí. Všetky odpady pri výrobe boli a budú ďalej spracované a CO₂ vznikajúci pri kvasení vína bude odsávaný a rozptýlený v ovzduší. Je neškodný.

IV.I. Vplyv na horninové prostredie a reliéf:

Výstavba ani prevádzka objektu pri zmene navrhovanej činnosti za bežných podmienok pri dodržaní všetkých bezpečnostných predpisov nebude mať negatívne vplyvy na horninové prostredie a reliéf.

IV.II. Vplyvy na povrchové a podzemné vody:

Vzhľadom na charakter činnosti sa vplyv na povrchové a podzemné vody neočakáva, respektíve bude minimálny.

Samotný proces spracovania hrozna a výroby vína nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd. V prevádzke nebudú používané nebezpečné látky, ktoré by mohli nedodržaním technologických postupov uniknúť do podzemných či povrchových vôd. Odpadové vody, či už technologické alebo splaškové, budú odvedené splaškovou kanalizáciou na ČOV v Topoľčianky. V prípade, že bude dôsledne dodržiavaný prevádzkový

poriadok a všetky technologické postupy, kvalita podzemných a povrchových vôd nebude ohrozená.

IV.III. Vplyvy na ovzdušie:

Znečistenie ovzdušia počas osadenia nového technologického zariadenia nebude mať vplyv na ovzdušie. Zaťaženie hlukom z dopravy nezmenený - málo významný.

Počas prevádzky sa vzhľadom na jej charakter nepredpokladá s produkciou látok znečisťujúcich ovzdušie.

IV. IV. Vplyvy na pôdu:

Nedôjde k vyňatiu poľnohospodárskej pôdy. Žiaden významný vplyv.

IV. V. Vplyvy na genofond a biodiverzitu:

Vplyv na genofond a biodiverzitu rastlinných druhov nepredpokladáme. V predmetnom území platí I. stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, tzv. všeobecná ochrana. Navrhovanou činnosťou nebudú dotknuté ani ohrozené jednotlivé prvky ÚSES. V záujmovom území ani v tesnej blízkosti sa nenachádza žiadne územie zaradené do sústavy Natura 2000 ani žiadne chránené územie, ktoré by mohlo byť navrhovanou činnosťou ohrozené.

IV.VI. Vplyvy na dopravu:

V porovnaní so súčasným stavom totožné.

IV.VII. Vplyvy na obyvateľstvo:

Obyvatelia blízkeho okolia sú minimálne ovplyvnení účinkami jestvujúcej prevádzky. Realizácia zámeru nezmení jestvujúci stav.

V. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Navrhovaná činnosť je súčasťou výrobného areálu spoločnosti Vinárske závody Topoľčianky s.r.o. Z dôvodu modernizácie prevádzky a rozšírenia technológie na spracovanie vína sa investor rozhodol zakúpiť nové stroje a technológie na výrobu tichého aj šumivého vína. Cieľom zmeny navrhovanej činnosti je prostredníctvom nákupu zariadení pre technológiu výroby vína zabezpečiť produkciu finálneho výrobku s dosiahnutím výrobného štandardu a jeho stabilitu zodpovedajúcu kvalite v zmysle potravinového kódexu a zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov ako aj nariadenia komisie ES č. 479/2008 z 29.4.2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom. Pri navrhovanom technologickom vybavení a v navrhovaných podmienkach je predpoklad na dosiahnutie dobrej kvality vína.

Zosumarizovaním všetkých uvedených informácií v predloženom dokumente je zrejmé, že zmena navrhovanej činnosti „Rozšírenie technológie na spracovanie vína“ nebude mať pri bežnej prevádzke negatívny vplyv na životné prostredie a obyvateľstvo.

Pri splnení podmienok legislatívy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľov je v plnej miere akceptovateľná.

VI Prílohy:

1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona; v prípade, ak áno, uvedie sa číslo a dátum záverečného stanoviska, príp. jeho kópia
Navrhovaná činnosť – Vinárske závody Topolčianky s.r.o., bola založená ešte v roku 1993, t. j. ešte pred účinnosťou zákona NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. V roku 2015 investor pristúpil k výmene zastaranej technológie v prevádzke a požiadal Okresný úrad Zlaté Moravce, odbor starostlivosti o životné prostredie o vykonanie zisťovacieho konania – oznámenie zmeny činnosti. Navrhovaná zmena bola ukončená rozhodnutím č. OU-ZM-OSZP-2015/000725-013 VA (právoplatné dňa 29.05.2015).
Nakoľko navrhovaná činnosť je zaradená do prílohy č. 8, kapitola č. 12 Potravinársky priemysel, pol. č. 1 Pivovary, sladovne, vinárske závody a výrobné nealkoholických nápojov bez limitu podlieha zisťovaciemu konaniu investor pristúpil k oznámeniu zmeny činnosti.
2. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe (viď príloha)
3. Výpis z katastra nehnuteľností (viď príloha)
4. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti

VII. Dátum spracovania

14. september 2015

VIII. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia

Ing. arch. Pavol Lomen, Hornočermánska 1715/71D, 949 01 Nitra .....

IX. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. arch. Pavol Lomen, Hornočermánska 1715/71D, 949 01 Nitra .....

Poznámka: Ak nie je možné niektorú z príloh doložiť, je potrebné uviesť písomné odôvodnenie.

P R Í L O H Y

Mapa širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe:

